

Ομιλία Υπουργού
Βιομηχανίας, Ενέργειας, Τεχνολογίας
και Εμπορίου
κ. Κώστα Σημίτη
στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ
12 Απριλίου 1995

Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

1. Το αναπτυξιακό δίλημμα

Διάχυτο σε όλα τα επίπεδα της ελληνικής κοινωνίας είναι το αίτημα της ανάπτυξης. Το αίτημα αυτό είναι το λογικό επακόλουθο μακρόχρονων πενιχρών επιδόσεων της οικονομίας. Εκφράζεται "τεχνοκρατικά" ως η ανάγκη εγκαθίδρυσης μιας δυναμικής και αυτοτροφοδοτούμενης αναπτυξιακής τροχιάς. Η άλλη όψη του ιδίου νομίσματος είναι η ανάγκη που αισθάνονται όλοι οι πολίτες να πιστέψουν σε ένα καλύτερο αύριο, να αναπτύξουν ένα αίσθημα αυτοπεποίθησης.

Οσο διαδεδομένη είναι η ανάγκη της ανάπτυξης, άλλο τόσο διάχυτη είναι η αμηχανία για το πώς θα επιτευχθεί. Στην δεκαετία του '60 ή και νωρίτερα, η "ανάπτυξη" μπορούσε να προωθηθεί μέσω της υποκατάστασης εισαγωγών, μέσω προστατευτικής πολιτικής, μέσω κλαδικών επιδοτήσεων ή προτιμησιακών καθεστώτων.

Τώρα όμως ξέρουμε ότι οι μέθοδοι αυτές δεν είναι πλέον εφικτές. Οι διεθνείς μας υποχρεώσεις, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην GATT και αλλού, αποκλείουν τις περισσότερες από τις παλαιότερες "αναπτυξιακές πρωτοβουλίες" ρητά. Ακόμη χειρότερα, όμως, πρέπει να παραδεχτούμε ότι, ακόμη και να μπορούσαμε να τις χρησιμοποιήσουμε τώρα, η αποτελεσματικότητά τους θα ήταν τουλάχιστον αμφίβολη. Η αναθέρμανση της ζήτησης είναι σχεδόν σίγουρο ότι θα απορροφείτο σχεδόν αποκλειστικά από εισαγωγές.

Ίσως πιο σημαντικά, όμως, ελάχιστοι από εμάς πλέον θα είχαν εμπιστοσύνη στην ικανότητα του Κράτους και του Δημοσίου να επιλέγουν νέους δυναμικούς κλάδους. Η λειτουργία του δημοσίου διαπνέεται από έντονο συντηρητισμό, ο οποίος το οδηγεί σχεδόν πάντα στην "αμυντική" στήριξη φθινουσών δραστηριοτήτων και πολύ σπάνια στην επιλογή δυναμικών νέων κλάδων.

Στο αναπτυξιακό αυτό δίλημμα υπάρχουν δύο ακραίες λύσεις:

- Η νεοφιλελεύθερη εγκατάλειψη του συστήματος στην τύχη του. Η αγορά στο τέλος *μπορεί* να βρει τον δρόμο της και να αναπτυχθούν νέες

δραστηριότητες. Το σίγουρο είναι ότι ωσότου το κάνει αυτό θα υπάρχει έξαρση της ανεργίας.

- Η άρνηση της προόδου, με την μέχρις εσχάτων στήριξη απηρχαιωμένων δομών και την παρεμπόδιση νέων. Ακραίο παράδειγμα είναι η εμπειρία των χωρών του τέως "υπαρκτού σοσιαλισμού".

Και τα δύο άκρα δοκιμάστηκαν και έχουν αποδειχθεί, το καθένα για δικούς του λόγους, πλήρως ανεπαρκή στο κεντρικό ζητούμενο. Αυτό δεν είναι άλλο από την διατύπωση μιας αποτελεσματικής αλλά ταυτόχρονα ρεαλιστικής και πειστικής δημόσιας αναπτυξιακής πρωτοβουλίας. Χρειάζεται ένα όραμα, που να είναι πιστευτό.

Ποιά είναι όμως τα χαρακτηριστικά μιας τέτοιας πρότασης;

Μεταξύ των ακραίων λύσεων πιστεύουμε ότι *υπάρχει* χώρος για δημόσια παρέμβαση για την ανάπτυξη. Μεταξύ της πλήρους αδράνειας και της "πελατειακής" στήριξης συγκεκριμένων δραστηριοτήτων, υπάρχει η διέξοδος προώθησης "οριζόντιων" μέτρων. Τα οριζόντια μέτρα δεν επιλέγουν μεταξύ δραστηριοτήτων ή κλάδων, αλλά προωθούν την ανταγωνιστικότητα γενικά, μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ή της αποτελεσματικότητας ενός συντελεστού παραγωγής, ο οποίος χρησιμοποιείται σε πολλούς κλάδους. Με αυτό τον τρόπο το κράτος δίδει ώθηση στην παραγωγή και την ανταγωνιστικότητα, χωρίς να υπεισέρχεται άμεσα στην επιλογή των νικητών.

Η οριζόντια πρωτοβουλία έχει πολύ μεγαλύτερη πιθανότητα επιτυχίας αν η παρέμβασή της μπορεί να δώσει λύσεις σε χρόνια προβλήματα ή να άρει τις αιτίες που γεννούν μειονεκτήματα. Τέλος, για να μπορεί να αποδώσει μια τέτοια πρωτοβουλία και να υιοθετηθεί ευρέως, πρέπει "να ταιριάζει" στην δομή της αγοράς αλλά και στην ιδιοσυγκρασία, στον τρόπο αντίδρασης και λειτουργία του Έλληνα, ως εργαζόμενου, επιχειρηματία ή καταναλωτή.

2. Η Ελλάδα στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Κάθε δύο με τρεις γενεές εμφανίζονται τεχνολογίες οι οποίες λειτουργούν επαναστατικά, με την έννοια ότι η κατάσταση *μετά* την εισαγωγή και διάδοσή τους είναι ριζικά διαφοροποιημένη από πριν. Τέτοια παραδείγματα είναι η διάδοση της ατμομηχανής τον 18ο αιώνα ή ο ηλεκτρισμός στα τέλη του 19ου.

Χαρακτηριστικό της βιομηχανικής επανάστασης ήταν ότι η τεχνολογία απελευθέρωσε τις ανθρώπινες δυνατότητες από τους περιορισμούς που έθετε η μυϊκή δύναμη. Αμεσο αποτέλεσμα η ραγδαία αύξηση της παραγωγικότητας, η οποία συνοδεύτηκε αργότερα από το άνοιγμα νέων αγορών, την δημιουργία νέων προϊόντων, την εμφάνιση νέων σχέσεων παραγωγής και νέων κοινωνικών ομάδων, εν ολίγοις την μεταμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνίας.

Επαναστατικές πρόοδοι της τεχνολογίας οδηγούν σε νέο καταμερισμό εργασίας διεθνώς, δημιουργούν νέο χάρτη ευημερίας. Στις νέες καταστάσεις που δημιουργούνται, ρόλο διεκδικούν οι κερδισμένοι των νέων τεχνολογιών, ενώ άλλοι που ενδεχομένως να είχαν δεσπόζουσα θέση πριν, αρκούνται στην μνήμη περασμένων μεγαλείων.

Δεν χρειάζεται εμβάθυνση στην οικονομική ιστορία για να καταλήξουμε ότι η Ελλάδα δεν ήταν από τους κερδισμένους της βιομηχανικής επανάστασης, ούτε του μεταπολεμικού κύματος ευημερίας. Ολοι μας διαισθανόμαστε ότι η χώρα μας δεν έχει την οικονομική σημασία που είχε κάποτε, ότι από πρωταγωνιστές αρκούμαστε πλέον σε ρόλους κομπάρσου.

Δικαιολογίες και εξηγήσεις για αυτή την εξέλιξη υπάρχουν πολλές. Η μαζική παραγωγή απαιτεί μεγάλο όγκο παραγωγής και εύκολη πρόσβαση σε αγορές. Χρειάζονται κεφάλαια χρηματικά και ανθρώπινα. Χρειάζονται δομές που η ελληνική κοινωνία δεν διέθετε και δεν μπορούσε να αναπτύξει.

Η ηττοπάθεια και η έλλειψη αυτοπεποίθησης έχουν προχωρήσει τόσο ώστε ακόμη

και σε νέες εξελίξεις ψάχνουμε *πρώτα* να βρούμε δικαιολογίες γιατί δεν μπορούμε να ανταπεξέλθουμε, περιόδους χάριτος για να προφθάσουμε, ειδικές ρυθμίσεις για τους μειονεκτούντες και *μετά* σκεφτόμαστε ~~πώς~~ αν μπορούμε να κερδίσουμε και πώς.

Στην νέα τεχνολογική επανάσταση που εγκαινιάζει η ψηφιακή τεχνολογία, στην Κοινωνία της Πληροφορίας, δεν πρέπει να αναζητούμε δικαιολογίες για να καλύψουμε αποτυχίες, αλλά ευκαιρίες για να σημειώσουμε επιτυχίες. Οι αιωνοί για την επιτυχή ανταπόκριση της Ελλάδας στην κούρσα προς τον νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας είναι κατά πολύ ευνοϊκότεροι από ότι ήταν ως τώρα:

- Από την φύση της η ευκολία μεταφοράς και μετάδοσης πληροφοριών εκμηδενίζει τις αποστάσεις και συνεπώς εξαφανίζει το μειονέκτημα του να είσαι μακριά από τα κέντρα αποφάσεων.
- Η νέα τεχνολογία δεν ευνοεί την μεγάλη κλίμακα παραγωγής, αλλά αντίθετα διευκολύνει τις συνεργασίες και υπεργολαβίες μεταξύ επιχειρήσεων ακόμη και όταν ευρίσκονται μακριά από τις άλλες.
- Η ευκολία και το χαμηλό κόστος επικοινωνίας απομακρύνει το μειονέκτημα της μικρής αγοράς, αφού ο κάθε παραγωγός θα μπορεί να ευρίσκει πελάτες για το προϊόν του διεθνώς και διευκολύνεται η σύμπληξη της απαιτούμενης "κρίσιμης μάζας" για την ανάπτυξη της παραγωγής.
- Το προσόν που θα βρίσκεται σε ζήτηση δεν είναι πια η μαζική παραγωγή ή η χαμηλή τιμή, αλλά οι εξατομικευμένες υπηρεσίες ποιότητας.

Ομως, οι συντελεστές παραγωγής που θεωρούνται ότι είναι αποφασιστικής σημασίας για τις πιθανότητες επιτυχίας είναι ακριβώς τα σημεία όπου ευρισκόμαστε σε ευνοϊκή θέση:

- Οι Έλληνες επιστήμονες υψηλής στάθμης, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο

εξωτερικό, θα παίξει τον κυρίαρχο ρόλο δημιουργώντας επιχειρήσεις, γεννώντας πρωτοβουλίες, επιζητώντας συνεργασίες, κυνηγώντας ευκαιρίες. Στον "πληροφοροχώρο" οι πρωτοπόροι είναι αυτοί ακριβώς οι ενθουσιώδεις, ευρηματικοί και ευέλικτοι επιστήμονες τους οποίους η σημερινή αγορά εργασίας δύσκολα απορροφά.

- Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας στις οδούς επέκτασης της Κοινωνίας της Πληροφορίας προς τον Νότο και την Ανατολή. Όπως υπογραμμίστηκε και στην σύνοδο των επτά οικονομικά ισχυρότερων κρατών, η Κοινωνία της Πληροφορίας είναι από την φύση της παγκόσμια. Μόνο η ταχύτερη δυνατή διάδοση των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας θα μπορέσει να αποσβέσει τις επενδύσεις υποδομής που είναι απαραίτητες.
- Η ταχεία πρόοδος διεθνώς στην κοινωνία της πληροφορίας θα αυξήσει την ζήτηση και θα καταστήσει πιο αποδοτικές τις δραστηριότητες οι οποίες δεν επιδέχονται ψηφιακή μεταφορά, όπως διάφορων ειδών προσωπικές υπηρεσίες ή και πολλές παραδοσιακές δραστηριότητες, στις οποίες η ελληνική παραγωγή υπερτερεί.
- Οι ανεπάρκειες της υποδομής στην Ελλάδα, ιδίως στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, δεν είναι τέτοιες ώστε να μην μπορούν να διορθωθούν με ένα καλά οργανωμένο και αποτελεσματικό πρόγραμμα εκσυγχρονισμού, όπως αυτό του ΟΤΕ. Αντίθετα μάλιστα, η καθυστέρηση σε θέματα υποδομής, θα μας επιτρέψει να εκμεταλευτούμε την τελευταία λέξη της τεχνολογίας, χωρίς δεσμεύσεις σε παλαιότερες τεχνολογίες.

Τέλος, οι εξελίξεις στο πεδίο της Κοινωνίας της Πληροφορίας είναι αρκετά πρόσφατες και νωπές, ώστε μια σοβαρή και αποφασιστική ελληνική πρωτοβουλία τώρα, να μπορεί να ανακτήσει το χαμένο έδαφος και να μας φέρει στην πρώτη γραμμή των διεθνών εξελίξεων. Το "παράθυρο ευκαιρίας" αυτό είναι σίγουρο ότι έχει ημερομηνία λήξεως:

1. *Τώρα* διαμορφώνονται οι στρατηγικές συμμαχίες και ενώσεις που θα διαμορφώσουν το οικονομικό πεδίο αντιπαράθεσης των επόμενων δεκαετιών.
2. Η Κοινωνία της Πληροφορίας έχει προχωρήσει περισσότερο στις τεχνολογικά προηγμένες χώρες, στο "Γκρούπ των 7" (G7). Το αμέσως επόμενο βήμα επέκτασης είναι προς τις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου που δεν είναι μέλη του G7. Μέχρι στιγμής, καμία από αυτές τις χώρες δεν έχει ολοκληρωμένη στρατηγική αξιοποίησης της Κοινωνίας της Πληροφορίας.
3. Ο εκσυγχρονισμός των υποδομών στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης προχωρεί ταχύτατα, έτσι ώστε, αν συνεχισθεί ο ελληνικός εκσυγχρονισμός με τους ρυθμούς του παρελθόντος, να ξεπεράσουν την Ελλάδα μέσα σε 5-6 χρόνια. Ως τότε, μπορούμε να είμαστε εμείς ο πόλος έλξης διαμορφώνοντας τους όρους συμμετοχής και σύνδεσης των γειτόνων μας. Το χάσιμο της ευκαιρίας σημαίνει να βρεθούμε στην θέση να εκλιπαρούμε την σύνδεσή μας με τα κέντρα αποφάσεων ως η βαλκανική απόληξη δικτύων της ανατολικής ευρώπης.
4. Το πλεονέκτημα στο οποίο υπολογίζουμε όσο περνά ο καιρός εξανεμίζεται. Οι έλληνες επιστήμονες της διασποράς, καθώς εξελίσσεται η παγκόσμια Κοινωνία της Πληροφορίας, απορροφώνται από επιχειρήσεις στις χώρες όπου εργάζονται. Από ένα σημείο και μετά η προσέλκυσή τους στην Ελλάδα θα γίνει δυσχερέστερη.

Ανακεφαλαιώνοντας, τέσσερα σημεία πρέπει να υπογραμμιστούν:

- A. *Η ψηφιακή τεχνολογία απελευθερώνει ανθρώπινες δυνατότητες στην παραγωγή, χρήση, μεταφορά και αξιοποίηση πληροφορίας, καθιστώντας την γνώση τον αποφασιστικό συντελεστή παραγωγής.*
- B. *Ως αποτέλεσμα, θα ακολουθήσουν επαναστατικές αλλαγές στην δομή της*

διεθνούς οικονομίας, ένας νέος παγκόσμιος καταμερισμός ευημερίας.

- Γ. *Στον νέο αυτό καταμερισμό εργασίας, οι οίκονομοι για ελληνική επιτυχία μπορούν να είναι ιδιαίτερα ευνοϊκοί.*
- Δ. *Για να αξιοποιηθεί η ευκαιρία χρειάζεται άμεση ενεργοποίηση όλων των εφεδρειών, χωρίς χρονοτριβή.*

Για τον σκοπό αυτό, η κυβέρνηση ανακοίνωσε και υλοποιεί ολοκληρωμένη στρατηγική ανταπόκρισης στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Οι γενικές γραμμές της στρατηγικής περιέχονται στο κείμενο του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας με τίτλο Η Ελληνική Στρατηγική Στην Κοινωνία της Πληροφορίας: Εργαλείο για την Απασχόληση, την Ανάπτυξη και την Ποιότητα Ζωής. (Εφεξής *Η Ελληνική Στρατηγική*). Το κείμενο αυτό συζητήθηκε και εγκρίθηκε κατ' αρχήν στην Κυβερνητική Επιτροπή της 22 Φεβρουαρίου 1995.

3. Η Ελληνική Στρατηγική προς την Κοινωνία της Πληροφορίας

Για να φανούν στην πράξη τα πλεονεκτήματα της ελληνικής παραγωγής με τα δεδομένα της νέας βιομηχανικής επανάστασης, πρέπει η κάθε επιχείρηση να είναι σε θέση, αν θέλει, να έχει πρόσβαση στα πλεονεκτήματα της τεχνολογίας. Η Κοινωνία της Πληροφορίας δεν πρέπει να παραμείνει προνόμιο ερευνητών ή των λίγων κλάδων υψηλής τεχνολογίας ή τηλεπικοινωνιών. Για να διαδραματίσει η Ελλάδα τον ρόλο που μπορεί να αναλάβει, πρέπει να δούμε την χρήση της Κοινωνίας της Πληροφορίας ως παροχή υποδομής την οποία θα αξιοποιήσουν οι διάφοροι κλάδοι, ο καθένας με τον τρόπο του, για να εδραιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους.

Μόνο αν οι νέες τεχνολογίες είναι δικαίωμα όλων και όχι προνόμιο λίγων, μπορεί να αποδώσει τους καρπούς της η εφευρετικότητα και ευστροφία των ελλήνων, η οποία, σε τελική ανάλυση αποτελεί και το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα.

Το σημείο αυτό, δηλαδή η συνειδητή επιλογή της οπτικής γωνίας του χρήστη και όχι του παραγωγού, αποτελεί το πρώτο και σημαντικότερο σημείο που διακρίνει την *Ελληνική Στρατηγική*. Σε άλλες χώρες, αλλά και στην Ευρωπαϊκή Ένωση, με την έκθεση Μπάνγκεμαν, το σημείο εκκίνησης είναι η πλευρά της προσφοράς, και συνήθως αφορά τις τηλεπικοινωνίες. Η έμφαση που δίδεται εκεί στην απελευθέρωση των τηλεπικοινωνιών δίδει λαβή στην κριτική ότι η Κοινωνία της Πληροφορίας χρησιμοποιείται ως Δούρειος Ίππος για την επιτάχυνση της απελευθέρωσης, *ανεξάρτητα από την πραγματικές επιπτώσεις της τελευταίας*.

Η *Ελληνική Στρατηγική* στοχεύει στην ταχύτερη δυνατή διάδοση και χρήση της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Ελλάδα. Δεν λαμβάνει δογματική θέση στο ποιός θα πρέπει να το κάνει, φθάνει να γίνει το δυνατόν ταχύτερα. Και είναι αδιαμφισβήτητο ότι στην Ελλάδα σήμερα ο ΟΤΕ είναι αυτός ο οποίος μπορεί, με τον κατάλληλο προγραμματισμό, να εγγυηθεί ταχύτερη πρόοδο στην αναβάθμιση της τηλεπικοινωνιακής υποδομής.

Ομως, η πρόοδος της ΚΠ δεν εξαρτάται μόνο από την υποδομή. Αυτή την στιγμή, και να υπήρχε η τελειότερη υποδομή ως δια μαγείας διαθέσιμη, η *χρήση* της θα περιοριζέτο σε μερικές δεκάδες επιχειρήσεων και στα ερευνητικά κέντρα. Η ανάπτυξη της ΚΠ πρέπει να είναι ισορροπημένη, μεταξύ της υποδομής της πληροφορίας και της παραγωγής και χρήσης, μεταξύ του "περιεχομένου" και των δικτύων. Η επιδίωξη ισορροπίας μεταξύ της αναβάθμισης του δικτύου και της προώθησης της χρήσης του είναι και το δεύτερο χαρακτηριστικό της *Ελληνικής Στρατηγικής*.

Η επιδίωξη ισορροπίας είναι η βάση και του τρίτου σημείου διαφοροποίησης της *Ελληνικής Στρατηγικής*. Από την πρώτη στιγμή δίδεται ισοβαρής αντιμετώπιση των κοινωνικών και των πολιτισμικών προεκτάσεων. Η κοινωνία της πληροφορίας θα έχει σημαντικότερες επιπτώσεις σε τομείς πολύ μακράν των πεδίων που μπορούν να επιλυθούν από επιχειρηματίες ή από οικονομικούς παράγοντες:

- Η μετάδοση προσωπικών πληροφοριών θέτει θεμελιώδη θέματα διασφάλισης συνταγματικών εγγυήσεων σχετικά με την ιδιωτική ζωή.

- Η σύγκλιση μεταξύ των κλάδων των τηλεπικοινωνιών και της ενημέρωσης-ψυχαγωγίας θέτει σημαντικά ερωτήματα για τον ρόλο των ΜΜΕ.
- Μεσοπρόθεσμα υπάρχει ο κίνδυνος δημιουργίας τεχνολογικής ανεργίας σε κλάδους όπου η παραγωγικότητα θα αυξηθεί ταχύτερα από την ζήτηση.
- Οι τεχνολογίες δίδουν την δυνατότητα θεαματικών βελτιώσεων της ποιότητας ζωής στους τομείς κοινωνικής ωφέλειας και κυρίως στην Υγεία.
- Δίδεται η ευκαιρία ραγδαίας βελτίωσης μεθόδων και της αποτελεσματικότητας της Παιδείας και την κατάρτισης. Με τις νέες τεχνολογίες το μάθημα θα ακολουθεί τον μαθητή, ενώ δίδονται ευκαιρίες εξατομίκευσης της μάθησης.

Στο μέτρο κατά το οποίο η πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες θα καταστεί καθοριστικός παράγων των ατομικών προοπτικών ευημερίας, υπάρχει ο κίνδυνος η γνώση των νέων τεχνολογιών να λειτουργήσει ως νέος αναλφαριθμητισμός, με την δημιουργία μιας κοινωνίας δύο ταχυτήτων. Η αποτροπή αυτού του ενδεχομένου, προϋποθέτει να αρχίσει προσπάθεια από τώρα.

Για τον σκοπό αυτό η *Ελληνική Στρατηγική* προβλέπει δράσεις αντιμετώπισης των αρνητικών κοινωνικών φαινομένων, όπως και πιλοτικές εφαρμογές ταχύτερης αξιοποίησης εφαρμογών με επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής, στην υγεία και στην παιδεία.

Η *Ελληνική Στρατηγική* βλέπει την Κοινωνία της Πληροφορίας ως εργαλείο προώθησης της ανταγωνιστικότητας, ως αναπτυξιακή πρωτοβουλία. Για τον λόγο αυτό:

- Δίδεται προτεραιότητα στις ανάγκες των επιχειρήσεων, με ανεξάρτητη δράση για δίκτυο πληροφοριών για τις επιχειρήσεις.
- Δίδεται προτεραιότητα στις διεθνείς διασυνδέσεις, τόσο με τα Βαλκάνια όσο και με την Μεσόγειο, ως αποτέλεσμα ότι η ΚΠ θα είναι έντονο πεδίο διεθνούς συνεργασίας.
- Δίδεται ώθηση στην προώθηση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας δημοσίου-επιχειρήσεων.
- Ήδη καταβάλλεται προσπάθεια να έχουμε ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή

σε προγράμματα θαλασσίων επικοινωνιών (Η Θαλάσσια Κοινωνία της Πληροφορίας - πρόγραμμα MARIS).

Η πρόοδος προς την Κοινωνία της Πληροφορίας μπορεί να αποτελέσει ένα άλλου είδους "μεγάλο έργο" αφού δεν χρειάζεται να περιμένουμε την πλήρη αποπεράτωσή του για να δρέψουμε τα αναπτυξιακά του οφέλη.

Η ελληνική ανταπόκριση προς την ΚΠ για να είναι αποτελεσματική, χρειάζεται όμως να πρωτοτυπήσει και σε άλλους τομείς:

- Στην Ελληνική πραγματικότητα, σχετικά με άλλες χώρες, πρέπει να αναγνωριστεί μεγαλύτερος ρόλος στον δημόσιο τομέα στο αρχικό στάδιο, είτε ως φορέα υλοποίησης, ως φορέα χρηματοδότησης, αλλά και ως χρήστη και πηγή πληροφοριών.
- Οι σημερινές ελλείψεις της υποδομής σημαίνουν ότι οι υπηρεσίες θα αργήσουν να είναι διαθέσιμες σε *κάθε* εργοστάσιο ή σε *κάθε* σπίτι. Για τον σκοπό αυτό προτείνεται το δίκτυο των "πληροφοροικιών": Σε κάθε πόλη θα υπάρχει ένα κεντρικό σημείο στο οποίο θα υπάρχουν όλες οι υπηρεσίες. Έτσι, και να μην μπορούμε να πάμε το βουνό στο Μωάμεθ (τουλάχιστον άμεσα), θα του δώσουμε την δυνατότητα να πάει αυτός στις πληροφοροικίες.

Το τελευταίο, και σημαντικότερο σημείο που έπρεπε να πρωτοτυπήσουμε στην Ελληνική Στρατηγική ήταν ο τρόπος κυβερνητικής εποπτείας και υλοποίησης του προγράμματος προς την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η προσπάθεια για την κοινωνία της πληροφορίας είναι πολυεπίπεδη και απαιτεί την συντονισμένη κινητοποίηση πληθώρας κοινωνικών και οικονομικών εφεδρειών της κοινωνίας μας. Η επιτυχής ανταπόκριση στην πρόκληση αυτή προϋποθέτει την ανάδειξη της δημιουργικότητας από ενιαία στρατηγική σύλληψη, την εμφύσηση αποκεντρωμένων προσπαθειών από ενιαία και σφαιρική θεώρηση.

Μια επισκόπηση του τομέα σήμερα εμφανίζει πλήθος ασυντόνιστων ενεργειών, μια

πληθώρα δέντρων που δεν αποδίδουν τα οφέλη που ένα δάσος εύκολα θα προσέφερε. Η συστηματική αφομοίωση των ενεργειών που ήδη γίνονται σε ενιαίο και συνεκτικό σύνολο είναι η πρώτη και πλέον άμεση ενέργεια.

Για τον σκοπό αυτό η Κυβερνητική Επιτροπή αποφάσισε την δημιουργία ομάδας αποτελούμενης από τους υπουργούς Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, Μεταφορών-Επικοινωνιών, Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Προεδρίας και Παιδείας, με συμμετοχή και του Οικονομικού Συμβούλου του Πρωθυπουργού, ως συντονιστικό όργανο. Η ομάδα αυτή θα έχει το καθήκον να συντονίζει, τις ενέργειες που θα πρέπει να εκτελεί ο κάθε τομέας ξεχωριστά, εντάσσοντάς τις ταυτόχρονα σε ένα συνεκτικό σύνολο. Η εξ υπουργών αυτή επιτροπή θα αποτελεί έτσι και το ανώτατο επιτελικό όργανο.

Ομως η ύπαρξη της επιτελικής ομάδας υπουργών δεν επαρκεί για την απρόσκοπτη συνέχεια και συντονισμό όλων των αποκεντρωμένων ενεργειών, από τις οποίες αποτελείται η *Ελληνική Στρατηγική*. Για τον σκοπό αυτό προβλέπεται και η δημιουργία αυτόνομου οργανισμού υποδομής της πληροφορίας. Ο οργανισμός αυτός θα λειτουργεί ως καταλύτης/επενδυτής και θα δίδει σε τελική ανάλυση την διαβεβαίωση ότι εξαγγελίες θα επαληθευτούν και χρονοδιαγράμματα θα τηρηθούν. Ο οργανισμός θα είναι υπεύθυνος για την εκκίνηση, παρακολούθηση και τον συντονισμό όλων των δράσεων που ακολουθούν, καθώς επίσης και όλων εκείνων των ενεργειών δημοσίων και ιδιωτικών φορέων, που αφορούν την κοινωνία της πληροφορίας. Σε καμμία περίπτωση δεν θα υποκαθιστά άλλους φορείς που υπάρχουν ήδη.

4. Η Κοινωνία της πληροφορίας και η κοινή γνώμη

Η Κοινωνία της Πληροφορίας μπορεί να αποτελέσει ένα ρεαλιστικό και αποτελεσματικό αναπτυξιακό όραμα για την Ελλάδα. Στην οικονομική κατάσταση που θα διαμορφώσει η νέα βιομηχανική επανάσταση, μπορούμε να ανακτήσουμε την θέση την οποία η βιομηχανική επανάσταση του περασμένου αιώνα μας

στέρησε.

Για να το επιτύχουμε αυτό, όμως, πρέπει να εγκαταλείψουμε την ηττοπάθεια. Τώρα που δομείται η νέα οικονομική κατάσταση δεν χρειαζόμαστε δικαιολογίες για μια (ενδεχόμενη) αποτυχία, αλλά δράση και προσπάθεια για να εξασφαλίσουμε την επιτυχία. Για να γίνει αυτό όμως πρέπει να πιστέψουν όλοι οι Έλληνες στις δυνάμεις τους έτσι ώστε να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε τις ευκαιρίες.

Στο νευραλγικό αυτό σημείο, η ευαισθητοποίηση και συνδρομή του Κοινοβουλίου θα είναι αποφασιστικής σημασίας. Η *Ελληνική Στρατηγική* προβλέπει μια μόνιμη Κοινοβουλευτική Επιτροπή για την Κοινωνία της Πληροφορίας, έτσι ώστε να υπάρχει μόνιμη και διαρκής επαφή μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων και της προόδου του έργου.

Ομως, η συνδρομή των βουλευτών θα είναι πολύ ευρύτερη αυτής της επιτροπής, αφού στους βουλευτές εναπόκειται να εμπνεύσουν όλους τους Έλληνες για να στηρίξουν και να υιοθετήσουν την πρωτοβουλία αυτή. Χωρίς την πίστη και την στήριξη αυτή, η πρωτοβουλία αυτή είναι σίγουρο ότι θα καταδικαστεί στην ίδια μοίρα των προκατόχων της.

Αναστάσιος Καραγιάννης